

**INSPECTIERAPPORT
41488/2009/B**

**EVERGEM
Kasteel van Wippelgem**

**-
De IJskelder
Kramershoek 2-4-6**

Directie en secretariaat:
W. Wilsonplein 2, 9000 GENT
Tel.: 09-267 72 42; Fax: 09-267 72 98

Inspectiedienst:
Abdisstraat 2, 9000 GENT
Tel.: 09-234 18 55
E-mail: monumentenwacht@oost-vlaanderen.be
Website: www.monumentenwacht.be

Bouwkundige inspectie	INSPECTIENUMMER : O-15/41488/2009/B
OBJECT	: Kasteel van Wippelgem - De ijskelder
LIGGING	: Kramershoek 2-4-6 Evergem
WETTELIJKE BESCHERMING	: Monument, 19-6-97
HUIDIGE FUNCTIE	: -
ABONNEE	: Gemeentebestuur van Evergem F. De Kokerlaan 11 9940 EVERGEM
INSPECTIEDATUM	: 04 februari 2009
UITGEVOERD DOOR	: Wim Verdegem en Philippe Decavel (wim.verdegem@oost-vlaanderen.be - Tel.: 09-223 49 35)
TOTAAL AANTAL MANUREN	: 4 uur
UITGEVOERDE WERKEN	: -
GEBRUIKTE MATERIALEN	: -
VORIGE INSPECTIES (sinds 2000)	: Eerste inspectie.
OPMERKINGEN	:

Aanbevelingen

Aangezien het object beschermd is, heeft u voor bepaalde ingrepen het advies of de toelating nodig van het Ministerie van de Vlaamse Gemeenschap, het Agentschap R-O Vlaanderen. De meeste ingrepen zijn reeds vergunningsplichtig in het kader van de wetgeving rond de ruimtelijke ordening. Indien de geplande werken of handelingen niet vergunningsplichtig zijn, moet een toelating gevraagd worden aan het agentschap R-O Vlaanderen.

U kan best contact opnemen met de provinciale afdeling R-O Oost-Vlaanderen, Onroerend Erfgoed Oost-Vlaanderen: Gebroeders Van Eyckstraat 4-6, 9000 Gent. Tel.: 09-265 46 18; Fax: 09-265 46 00.

Als hulp bij de instandhouding en het onderhoud biedt de overheid verschillende financiële tegemoetkomingen om de eigenaars-beheerders te helpen. Meer informatie hierover vindt u op de website: www.onroenderfgoed.be

Voor een goede **instandhouding** van het monument vinden wij het van belang dat volgende **werken** uitgevoerd worden:

Nadere toelichting vindt u in het rapport onder volgende nummers:

Dicht voegen van alle barsten in het metselwerk van de koepel.	1
In de mate van het mogelijke reconstrueren van de oorspronkelijke ingang.	1 en 2
Weghalen van de recent aangebrachte vloer en zorgvuldig terug vrij leggen van de oorspronkelijke kelder.	2
Aanbrengen van nieuwe deuren.	3
Verwijderen van de begroeiing op de berg.	5
Terug in zijn oorspronkelijke vorm brengen van de aarden afdekking.	4
Door snoeien, selectie en eventuele nieuwe aanplantingen de begroeiing rond de ijskelder laten evolueren naar een toestand zoals oorspronkelijk bedoeld.	5

In het rapport wordt per **onderdeel** een globale **beoordeling** van de toestand gegeven. Hierbij worden volgende **criteria** gehanteerd:

G = Goed. Voor een goede instandhouding van het monument zijn geen onmiddellijke ingrepen vereist.

R = Redelijk. De vastgestelde onvolkomenheden zijn nog niet acuut. Wel is een verhoogde waakzaamheid geboden om zonodig tijdig te kunnen ingrijpen.

M = Matig. Plaatselijke gebreken werden vastgesteld. Zij moeten tijdig hersteld worden.

S = Slecht. Een snelle, grondige ingreep dringt zich op.

N = Niet geïnspecteerd.

De onderdelen die **niet werden geïnspecteerd**, bijvoorbeeld omwille van veiligheidsoverwegingen, zijn in de kolom N (= Niet) aangegeven. In de toelichting vindt u de **verantwoording** hiervan.

De nummering van de daken tussen haakjes verwijst naar de situatieschets achteraan in het rapport.

Bouwdeel	G	R	M	S	N	Toelichting	5
----------	---	---	---	---	---	-------------	---

1. Metselwerk

- de koepel			M			Voor zover wij konden vaststellen is de ijskelder opgebouwd uit een enkelwandige koepel van een steen dik (20 cm). Wij hebben een loszittende steen weggehaald en daarbij stuitte wij op een opvullaag van scherven (voornamelijk glasscherven van wijnflessen en scherven van bloempotten). Vermoedelijk zijn deze scherven bedoeld als isolatie, maar op het bovendeel van de koepel (die aan de buitenzijde bereikbaar is door het delven van een niet al te diepe put) ontbreken deze scherven. In het metselwerk van de binnenkoepel zijn enkele felle zettingsbarsten ontstaan. De oorzaak is niet meteen te achterhalen, maar vermoedelijk is de zetting ondertussen gestabiliseerd en kan volstaan worden met het vakkundig dicht voegen van de barsten.
-------------	--	--	---	--	--	--

Bouwdeel		G	R	M	S	N	Toelichting	6
- de toegang					S		De oorspronkelijke toegang tot de ijskelder is volledig weggefallen of weggebroken (mogelijk stond het metselwerk tot hier fel gebarsten). Vermoedelijk ligt het steenpuin van het weggefallen gedeelte in de kelder gestort, onder de huidige vloer (zie verder). Wij hebben de fundering vrijgemaakt en vonden deze tot ongeveer een meter voor de huidige ingang. Misschien dat aan de hand van oude foto's nog kan achterhaald worden hoe de oorspronkelijke toegang er heeft uitgezien. In het metselwerk van de ingang is nog een ijzeren verankering aanwezig. Deze is sterk aangetast door roest, maar heeft nog steeds haar functie voor de stevigheid van het metselwerk. Door de roestvorming wordt wel de verdere aftakeling van dit metselwerk in de hand gewerkt.	

Bouwdeel	G	R	M	S	N	Toelichting	7
----------	---	---	---	---	---	-------------	---

2. Vloer

- algemeen				S		 Niet dat de huidige vloer in slechts staat zou zijn, maar de ijskelder is in belangrijke mate opgevuld met steenpuin dat afgestreven werd met een laag cementmortel. Gezien de historische waarde raden wij aan om alle latere opvullingen zorgvuldig te verwijderen en op zoek te gaan naar de oorspronkelijke bodem. Het is voor ons niet duidelijk of deze bodem oorspronkelijk een vloerafwerking kreeg, maar altijd was er mogelijkheid tot evacuatie van het smeltwater. Het zou ons niet verwonderen indien het steenpuin onder de vloer voornamelijk afkomstig is van het weggefallen deel van de ingang. Het is dan ook aangeraden dit puin te onderzoeken op resten die informatie over de oorspronkelijke toestand van de ijskelder kunnen opleveren.
------------	--	--	--	---	--	---

3. Schrijnwerk

-algemeen				S		Momenteel is de ijskelder afgesloten door een voorlopige deur in zogenaamde betonplex. Bij de restauratie zal echter terug een dubbele afsluiting naar oorspronkelijk model moeten voorzien worden. Momenteel overwintert één vleermuis in de ijskelder. In hoeverre een blijvende toegang moet voorzien worden voor vleermuizen kan best afgesproken worden met de plaatselijke natuurorganisatie (natuurpunt).
-----------	--	--	--	---	--	---

Bouwdeel	G	R	M	S	N	Toelichting	8
----------	---	---	---	---	---	-------------	---

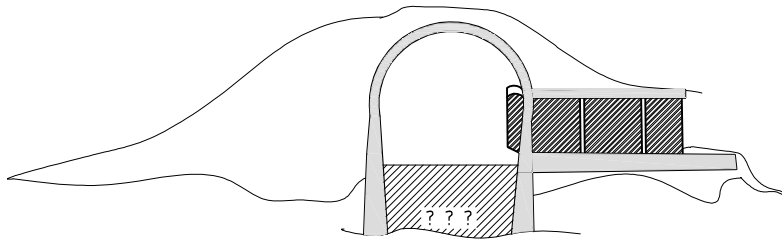
4. De aarden afdekking

- aan de zuidzijde				S		 Door erosie is een stuk van de gemetselde koepel bloot komen te liggen (zie ook hoofdstuk 1).
- overige zijden			M			 Voornamelijk op het bovenste deel van de berg is de grond onderhevig aan erosie. Op de top ligt nog ongeveer 20 cm aarde wat naar onze informatie de helft te weinig is. De weggevalen aarde ligt aan de voet van de berg en is vermengd met bladafval en andere plantenresten.

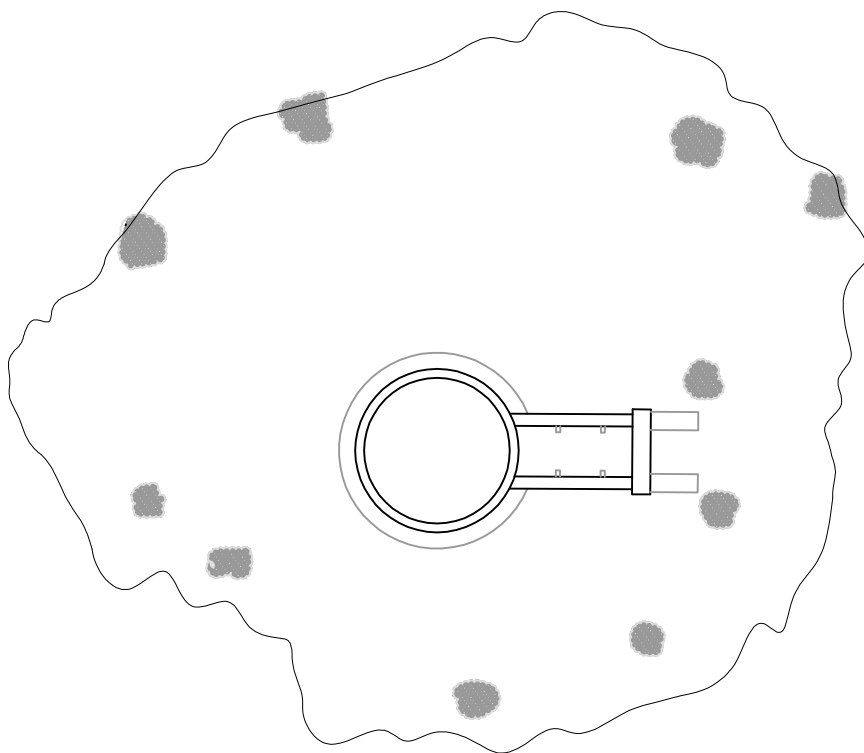
5. Begroeiing

- op de berg			M			 Tegen de noordzijde van de ingang groeit een vrij grote boom. Dit was niet de bedoeling, maar het geeft wel een extra uitstraling voor de oude en tot de verbeelding sprekende constructie. De wortelgroei kan de aftakeling van het metselwerk in de hand werken, maar de invloed is niet erg groot. Op de berg zelf groeien enkele kleinere bomen en wat struikgewas. Enkele omgevallen dode vlierstruiken hebben de erosie versneld en het is aangeraden alle houtachtige planten te verwijderen.
--------------	--	--	---	--	--	---

Bouwdeel		G	R	M	S	N	Toelichting		9
- rond de ijskelder				M			Of de berg oorspronkelijk begroeid was met een bodembedekker kon door ons niet vastgesteld worden. Dit is evenwel best mogelijk. Rond de ijskelder staan meerdere loofbomen, voornamelijk witte abeel (<i>Populus alba</i>). De oudste zijn waarschijnlijk de oorspronkelijke aanplantingen, bedoeld om de ijskelder af te schermen tegen opwarming door de zon. Enkele jongere bomen zijn spontaan opgeschoten, maar kunnen evengoed dienen als afscherming. Aan de oostzijde zijn enkele oude bomen sterk begroeid met klimop. Een zorgvuldige selectie in de aanplant, gecombineerd met een vakkundige snoei, is aangeraden.		

Verticale doorsnede

Horizontale doorsnede

SITUATIESCHETS

Kasteel van Wippelgem
Evergem
41488
IJselder